

Calatoriile lui Eminescu

Prezentarea itinerariilor a fost intocmita pe baza urmatoarei bibliografii:

1. **G. Calinescu**, *Viata lui Mihai Eminescu*, Editura Academiei Romane, 2000

<http://www.scribd.com/doc/6713113/Calinescu-Viata-Lui-Mihai-Eminescu>

2. **Victor Craciun si Vasile Smarandescu**, *Eminescu pe pamant romanesc si durata externa: drumuri si popasuri*, Ministerul Turismului, Bucuresti, 1989

3. **Ion Mitican**, *Cu Mihai Eminescu si Ion Creanga prin Targul Iesilor*, Editura pentru Turism 1990

4. **Eminescu in Blaj**, *Amintiri ale contemporanilor*, culese de Dr. Elie Daianu, Sibiu, 1914

5. **Iliescu, Ion**, *Eminescu in Banat*, Biblioteca Centrala a Regiunii Banat, 1964

6. **Saluc Horvat**, *Eminescu, Dictionar Cronologic*, Gutinul, Baia Mare, 1994

7. **Centrul National de Studii Mihai Eminescu**, *Cronologie Eminescu: Viata si opera, context cultural*, Ipotesti, 2000

Toate aceste carti pot fi consultate la Biblioteca Centrala Universitara din Bucuresti sau la Biblioteca Nationala

Pot fi inscrise in concurs fotografii din ambele trasee, iar fotografiile pot reprezenta:

- ❖ Case in care a locuit (Ipotesti, Botosani)
- ❖ Hoteluri sau alte cladiri in care a locuit sau a poposit (Crasna, Cernauti, Balj, Sibiu, Viena, Berlin, Bucuresti, Odessa etc.)
- ❖ Natura:
  - Munti si vai (Vama Cucului la Rasinari, Valea Muresului);
  - Rauri (Mures, Dunarea la Giurgiu);
  - Marea Neagra (Constanta, Odessa);
  - Iacuri (Otetelesanu din Bucuresti, lacul din Ipotesti) etc.
- ❖ Biserici si Manastiri (Uspenia unde a fost botezat, Biserica Lovinestilor din Lemberg – Lvov, Manastirea Neamt unde a fost internat, Manastirea Caimata, unde a locuit la venirea in Bucuresti, Manastirea Marcuta unde a fost internat);
- ❖ Orase (gradini publice si parcuri): Iasi-Copou, Viena (Prater), Bucuresti-Cismigiu, Berlin (Tiergarten), Parcul Otetelesanu de la Magurele;

- ❖ Satele de pe Valea Muresului, satele din copilăria petrecută în Bucovina;
- ❖ Clădiri în care a lucrat (sediul redacției Timpul din București), redacția Fantana Blanduziei din Pasagiul Roman, Biblioteca Centrală din Iași, Tribunalul din Botosani;
- ❖ Obiceiuri și tradiții locale din locurile menționate (strângerea fanului, dansuri populare, costume populare).

Sau

- ❖ Statui și busturi ridicate în cinstea sa în orașele țării (Constanța, Botosani, București, Iași, Galați, Sannicolaul Mare, Oravita etc.)
- ❖ Placi memoriale care marchează locurile prin care a trecut poetul,
- ❖ Colecții din muzee – fotografii ale manuscriselor, expoziții etc
- ❖ Instituții de învățământ care poartă numele
- ❖ Festivaluri, concursuri, spectacole care au ca tematică viața și opera sa.

Itinerarii și popasuri conform bibliografiei menționate:

Ipotesti (casa memorială);

Biserica Uspenia, județul Botosani în care a fost botezat;

“La vreme de vară, nimic nu-l putea tintui pe Mihai între ulucile acareturilor, el apucând drumuri din ce în ce mai tainice sau mai îndepărtate, ajungând cu ai săi la Sarafinesti (sat în comuna Corni), Juldesti și Durnesti, trecând deci prin Stancenii și Trusesti, la Dumbravenii (județul Suceava), apoi prin Bucecea și pe la Gorovei, la Agafton, direct prin Codrul Baisa (azi monument al naturii, beneficiind și de un frumos popas turistic), la Catamarestii și Cucorani, la Brehuiesti și Vladeni (ambele în comuna Vladeni)”. - Victor Craciun și Vasile Smarandescu;

“Oriunde va fi învățat primele două clase, fie acasă la Ipotesti, fie la Pensionatul Ladislau Ferderber din Botosani, fie în alta parte, neaflându-se încă atestările certe, Mihai e înscris în 1858 la “National Hauptschule” din Cernauti” - Victor Craciun și Vasile Smarandescu

1860 înscris la « KuK Ober-Gymnasium » Cernauti

1864: « Spectacolele trupei Fani Tardini – Alexandru Vladicescu aveau loc în Botosani la Teatrul Roman, cum își denumise proprietarul Petrache Cristea sala din Calea Națională, aproape de casa în care s-a născut Eminescu ». - Victor Craciun și Vasile Smarandescu

« Trupa a fost angajată la Brasov. Drumul trecea prin Botosani și batând latura vestică a Moldovei, au putut fi prezentate spectacole la Falticeni, Roman, Piatra Neamț, Focsani, Buzău” - Victor Craciun și Vasile Smarandescu

Mormantul lui Aron Pumnul de la Cernauti

“La sfarsitul acesti primaveri (1866), Mihai pleca la Blaj spre care il indemna nu odata sa isi indrepte pasii, Aron Pumnul.

“O astfel de calatorie facuta pe jos presupune popasuri multe si indelungi, opriri prin satele ardelene cu case albastre din drugi de lemn, vacaluite si cu acoperisuri languiete de sindrila, cite o odihna intr-o casa milostiva de taran pe un pat inalt umplut cu otava, intr-o odaie cu grinzi afumate de care atirna chindeuri, bliduri si ulcele; presupune tircoale in jurul bisericilor puse pe un virf de deal, cu progradia teпоasa de cruci intr-o rina, mai ales a acelor vechi bisericate de lemn, cu turla scurta ca o sonda, inaintul carora, daca treci pragul inalt cit un pirleaz, ramai uimit de policromia zugravelii intinse ca un gudron pe peretii unei corabii; presupune, fara indoiala, ascultarea la vatra sub inaltul, funinginosul coperis, de care atarna cirlige de alun pentru afumatara, a unor convorbiri vesperale care au patruns apoi in limba poetului in chip de expresii dialectale (*ferdela, fele, am vazt etc*)”. G Calinescu

“Actiunea din *Geniu pustiu* se desfasoara in parte intr-un sat de munte: “Trecui prin mijlocul lui, pe linga mica biserica de lemn, si tocmai la capatul satului ma oprii linga bpordeiul cel infundat si sarac al tatalu meu. Prin ochiul de sticla se vedea lumina. Trasei zavorul de lemn de la usa uscata si intrai inaintul. Pe vatra mai ardeau vro doi taciuni subtiri de nuiele, tata dormea pe un pat de scinduri nalt ca vatra. Dupa cuptor era inca patul mamei acoperit c-un laicer” – *Geniu Pustiu*, Editura pt Literatura, 1966

Muresul, cu podul si morile lui, ramase intiparit in mintea drumetului, fiindca era luat ca fundal pentru roman: “ pe Mures plutea o moara a unui sas, de la care noi obiciuniam a ne aproviziona cu faina, ceea ce il facuse pe sas sa taca fata cu patraulele maghiare ce cutrierau tinutul. Moara se legana linistit pe Mures, cu rotile ei asurzitoare ce se rostogoleau ca doi baluri negri, scaldindu-si oasele de lemn mucegait in apa albata de spume a riului”. *Geniu Pustiu*, Editura pt Literatura, 1966

“La Targu Mures, intr-o odaia a hotelului “La calul alb”, are loc intlanirea cu alti doi seminaristi cu care va strabate portiunea cea mai scurta a drumului, prin Tarnaveni, la Blaj” - Victor Craciun si Vasile Smarandescu.

G Calinescu noteaza legat de sederea la Blaj: “*Eminescu dormea pe unde apuca, sub straşina mânăşirii, pe câmp, afară din Blaj, langa lacul numit Chereteu, dar mai ales in podul grajdului de la seminar*”

“In zilele de 27-28 august 1866 asista la Alba Iulia la Adunarea Generala a Astrei - Victor Craciun si Vasile Smarandescu.

- “de la Alba Iulia a trecut Mureşul cu brudina, s-a abatut prin Bucerdea-Grânoasa, satul de obarsie al lui Maiorescu, a dormit si acolo intr-o casa de tara” - G Calinescu

In toamna anului 1866, Mihai Eminescu paraseste Blajul, deplansandu-se la Sibiu cu gandul de a trece in Principatele Unite. (“Drumul pana la Sibiu l-a facut de buna seama pe jos, mai in caruta unui taran”. “*La Sibiu, trebuie sa fi revazut cu placere ulitele pitoresti si casele colorate in verde sau roscate cu obloane la ferestre, firmele de fier batut intinse spre ulite ca niste flamuri, piata baroca din care se zaresc largile curti interioare, stil Renastere ale Palatului Cavalerilor de Brunckental, turnul cu orologiu din apropiere si cele 5 frontoane fotice ale imensei catedrale reformate, trebuie sa f alergat in sfarsit in Jungerwaldul din margine, in dumbrava de stejari din care lantul violaceu al muntilor pare asa de apropiat.* – G Calinescu)

Prin N. Desunsianu ajunge la Ion Bratu din Rasinari, si, cu sprijinul acestuia trece granite prin "vama Cucului". Patruns in Romania pe cei ocolite, s-a indreptat spre Bucuresti

In vara anului 1867 este la Timisoara

Toamna 1868 la Giurgiu: *"Fie ca era hamal in port, fie grajdar la hotel...dormea prin suri"* – G Calinescu

1868: Eminescu e angajat suflor si copist la Teatrul National din Bucuresti

"in iarna 1867-1868 insoteste trupa lui Iorgu Caragiale ca suflor prin orasele Ploiesti, Campina, Buzau, Targoviste, Campulung Muscel, Ramnicu Valcea, Pitesti, Alexandria, Oltenita" - Victor Craciun si Vasile Smarandescu.

Pleaca din nou cu trupa in Ardeal pe traseul Ploiesti, Campina, Predeal Brasov – Sibiu – Ilia – Lugoj – Timisoara – Arad – Oravita – Bucuresti

Un nou turneu in Moldova: Galati – Iasi – Cernauti.

Octombrie 1869 – student la Viena

"Serbarile de la Putna au loc la 15 august 1871, Eminescu sosind de la Viena inca de la sfarsitul lunii iulie, trecand prin Cernauti, Ipotesti, Suceava spre Radauti. Poetul a cunoscut in acele zile intreaga zona, aflandu-se la Vicov, Fratrutii Vechi si in alte localitati" - Victor Craciun si Vasile Smarandescu.

"dupa serbari, Eminescu a plecat de la Putna spre Suceava, apoi din nou la Ipotesti si a ajuns la Iasi" - Victor Craciun si Vasile Smarandescu.

1 ianuarie 1870: *"cu ocazia Anului Nou, Eminescu, impreuna cu un grup de student romani il viziteaza la Dobling pe fostul domnitor Al Ioan Cuza"* - **Centrul National de Studii Mihai Eminescu,**

16 octombrie 1872 se inscrie la Universitatea din Berlin

1874 vine la Iasi pe traseul Berlin – Konigsberg – Cracovia – Lemberg (Lvov) – Cernauti – Suceava – Roman - Iasi (intalniri tot mai dese cu societatea Junimea in casa Pogor)

Universitatea din Iasi (director al Bibliotecii)

"Batea mahalalele si imprejurilime pana la miezul noptii, tarand si pe altii, pe la Copou, pe la Sohola, printre vii, pe malul Bahluiului si-i placea sa se afunde printrasme si dughene marginase (La cerdac)" – G Calinescu

Este numit Revizor scolar pentru judetele Iasi si Vaslui: *"1 -18 august 1875 face un adevarat turneu mai intai in judetul Iasi, apoi in judetul Vaslui, reusind sa viziteze aproape toate scolile)* – Victor Craciun si Vasile Smarandescu.

Bojdeuca lui Creanga din Iasi, Bolta Rece, schitul Agafton

15 august 1876 moare Raluca Eminovici, mama poetului. Este inmormantat langa bisericuta familiei Eminovici din Ipotesti

Octombrie 1877 – reintoarcere la Bucuresti: sediul redactiei Timpul de pe Calea Victoriei/Lipscani, casa lui Maiorescu unde se tineau sedintele Junimii

“excursiile in imprejurimile Bucurestiului cu Maiorescu la Herastrau, Snagov, Tibanesti, Caldarusani, Cernica, Magurele, Buftea, Mogosoia, Pasarea, spre lunca Argesului) (Victor Craciun)

“La Magurele, mic Tivoli romanesc, unde se afla vestitul castel Otetelesanu, pus pe un damb in fata unui lac ce colecteaza apa catorva izvoare domolite in fantan si mici cascade, excursionistii poposeau pana la miezul noptii, intorcandu-se pe luna, cu trasurile”. G Calinescu

Locuinte in Bucuresti, conform lui G. Calinescu:

- ❖ Piata Amzei (unde exista o placa memoriala);
- ❖ Str Buzesti, nr.5;
- ❖ Biserica Caimata;
- ❖ Redactia ziarului Timpul (Lipscani/Calea Victoriei);
- ❖ Strada Sperantei;
- ❖ Locuinta lui Maiorescu din str Herastrau nr 27;
- ❖ Str Enei, nr 1;
- ❖ Calea Victoriei 107;
- ❖ Strada Segmentului 9;
- ❖ Str Sirbey Voda.

“noua pasiune determina noptatice plimbări pe sub ferestrele din strada Cometa (unde astazi se afla cladirea ASE-ului) si strada Visarion, pe un sir de plopi, numarati si iesiti fara sot”. - Victor Craciun si Vasile Smarandescu.

“in vara lui 1878 se retrage la conacul junimistului Nicolae Mandrea de la Floresti – Gorj, trecand prin Craiova, Filiasi si pe valea Gilortului” - Victor Craciun si Vasile Smarandescu.

Eminescu fu invitat de Nicolae Mandrea la mosia acestuia de la Floresti, din valea Gilortului: “la Floresti poetul a stat singur intot comacul si era foarte multumit. Raurile, codrii, sesurile, dealurile oltenesti, muntii in departare, totul i se parea foarte frumos si era hotarat sa calatoareasca la Turnu Severin”- G Calinescu

“In vara anului 1882 se duce la tratament la Constanta, trecand prin Giurgiu si Cernavoda, revazand marea (prima oara o vazuse la Konigsberg). Poetul s-a instalat la Hotel d’Angleterre, in vecinatatea marii, in cladirea care se mai vede si astazi”– Victor Craciun si Vasile Smarandescu.

“Publicistul lasa marturii care atesta trecerea lui si prin alte locuri, spre exemplu, vizitandu-l pe prietenul sau D. Scurei la Campina sau admirand monumental de Arta Cozia in albumul caruia va nota la 12 septembrie 1882” - Victor Craciun si Vasile Smarandescu.

La 4 iunie 1883 calatoreste cu trenul la Iasi unde incepeau serbarile inaugurarii statuii lui Stefan cel Mare

“la 28 iunie este internat la sanatoriul Caritas din strada Plantelor” din Bucuresti

“La 1 noiembrie 1883, din fosta gara Targoviste, ce va deveni Gara de Nord, Eminescu porneste spre Viena, insotit de vechiul sau prieten Chibici Revneanu – unde se va interna la Spitalul Ober-Dobling” - Victor Craciun si Vasile Smarandescu.

“La 26 februarie 1884 pleaca intr-o calatorie in Italia, drumul trecand prin Vilach, Udine, Triest la Venetia. Popasul este scurt. Spre Milano a trecut prin Padova, Vicenza, Verona, Brescia si apoi prin Pavia, Piacenza, Parma, Modena, Bologna la Florenta, unde a locuit la Pensiona Pera. Se intoarce prin Ferrara si din nou Padova si dupa un nou consult la Viena reintra in tara prin Varciorova. Dupa cateva zile se stabileste la Iasi, locuind undeva in spatele Hotelului Romania” - Victor Craciun si Vasile Smarandescu.

Se angajeaza la Biblioteca Centrala din Iasi si profesor suplinitor la Scoala Comerciala

“Se preumbla des prin oras, din centru spre imprejurimi, iesind din strada Lapuseneanu spre Pacurari, la rasptandia acestei strazi, care domina Rapa Galbena, cu strada Cismeaua Pacurari, unde se afla o stinghie de lemn... Acum locuia intr-un fel de pod alunei suri de piatra, ce se afla in curtea hanului lui Bacalu (atunci Hotel Romania, mai apoi Pastia). Era ceva facut parca pentru poet: o odaie de pod joasa si larga, cu o singura usa-fereastră, la care urcai pe o scara de lemn repede si exterioara. Un pat, o masa si un scaun de brad, cateva carti si jurnale pe jos erau uneltele casnice de totdeauna ale poetului...A fost dus de prieteni intr-o noua locuinta, platita din contributiile lor, o odaita la etajul al IIIlea din casele Lepadatu de pr str. Lapuseneanu. Se mai vorbește de o mansarda a caselor Iby-Succesori “ – G Calinescu

In luna august – septembrie 1885 se afla la tratament langa Odessa, la Liman (“Hotel Strassbourg”) – G Calinescu

“La 16-17 octombrie revine la Iasi prin Chisinau astfel ca sfarsitul anului 1885 il gaseste din nou la munca” - Victor Craciun si Vasile Smarandescu.

G Calinescu aminteste ca a fost si la - Baile Repede de langa Iasi.

“starea sanatatii se agraveaza insa si in noiembrie 1886 este internat 5 luni la bolnita manastirii Neamt” – Victor Craciun si Vasile Smarandescu.

“Va fi reinternat la Spitalul Sf Spiridon din Botosani, consultat din nou la Iasi si la Viena dupa care se indreapta spre baile din Hall, in apropiere de Innsbruck”. - Victor Craciun si Vasile Smarandescu.

G Calinescu noteaza: a vizitat-o la Botosani pe sora sa, Harieta, care locuia pe strada Sf. Neculai, nr. 8

Se intoarce in Bucuresti unde lucreaza la Revista Fantana Blanduziei – redactia ziarului este in Pasagiul Roman

- este internat la Biserica Marcuta

“la 2 februarie 1889 este internat la spital si transferat la sanatoriu dr Sutu din strada Plantelor”

Biserica Sfântul Gheorghe Nou din Bucuresti – locul in care are loc inmormantarea lui Eminescu

Cimitirul Bellu – Aleea Scriitorilor